

RETAIL

INNOVATIE

AGENDA

“Leren door te doen”

Den Haag, 5 oktober 2016

.....
H.G.J. Kamp
*Minister van Economische Zaken
mede namens de partijen achter de
Retailagenda*

.....
K. Klein
*Wethouder Stedelijke Economie, Zorg en
Havens
Gemeente Den Haag – lead partner*

In de retail is innovatie nodig om retailers en winkelgebieden toekomstbestendig te maken. De Gemeente Den Haag maakt werk van de retail en heeft het initiatief genomen tot een Retail Innovatie Programma. De lokale praktijk is de basis voor een samenhangende landelijke Retailinnovatie-agenda. Met de ondertekening van deze Retailinnovatie-agenda onderschrijven de partners het belang van retailinnovatie en bundelen hun krachten voor de uitvoering in de praktijk. De Retailinnovatie-agenda wordt als 21^e afspraak toegevoegd aan de Retailagenda en krijgt inhoud met het Retail Innovatie Programma. De gezamenlijke partners dragen zorg voor de uitvoering, nemen deel aan de “innovatietafel voor de Retailagenda” en nodigen andere private en publieke partners uit zich aan te sluiten bij dit initiatief.

Met de Retailinnovatie-agenda gaan de partners gezamenlijk oplossingen ontwikkelen en implementeren voor de retailvraagstukken van nu en de toekomst, zoals:

- Hoe ben ik als retailer en winkelgebied beter online vindbaar?
- Hoe ziet mijn winkelconcept en businessmodel van de toekomst eruit?
- Hoe kan ik mijn skills ontwikkelen om als retailer en winkelgebied futureproof te zijn?
- Hoe kan ik met collega-ondernemers en –eigenaren samen sterker worden?
- Hoe weet ik beter wat mijn klanten willen en kan ik ze bereiken?
- Hoe kan ik als stad of winkelgebied retailinnovatie stimuleren en toepassen?
- Hoe kunnen ICT en creatieve sector oplossingen ontwikkelen die meerwaarde hebben voor fysieke winkels in de stad?

De innovatie zit in de concrete kennis, producten, diensten, tools en concepten, maar ook in de wijze waarop deze tot stand komen. De stad Den Haag fungeert, samen met andere steden die zich als partner bij dit initiatief aansluiten, als retail living lab. Lokale initiatieven leiden tot landelijke meerwaarde via kennisdeling en landelijke opschaling. De Retailinnovatie-agenda heeft een looptijd van minimaal 3 jaar. Het programma bestaat uit activiteiten binnen vijf samenhangende domeinen:

1. *Living Labs*: innovaties realiseren en zichtbaar maken in winkels, winkelgebieden en online;
2. *Kennis*: ontwikkelen en uitvoeren van een kennis- en innovatieagenda retail, met een kenniscluster en toegepast innovatief onderzoek;
3. *Technologie & Concepten*: ICT, creatieve sector en andere specialisten ontwikkelen producten, gericht op o.a. open data, online presence en andere retailchallenges;
4. *Educatie & Opleiding*: vergroten van kennis en vaardigheden onder retailers, werknemers en specialisten met behulp van nieuwe tools;
5. *Ontmoeting*: uitwisseling, creativiteit en krachtenbundeling door gezamenlijke werklocaties, clusterontwikkeling, events en communicatie.

De partners die gezamenlijk de Retailinnovatie-agenda opstarten en realiseren zijn: a.s.r. vastgoed vermogensbeheer, ClickNL, FNV, Gemeente Den Haag (lead partner), Gemeente Roermond, INRetail, Haagse Hogeschool, Platform De Nieuwe Winkelstraat, Provincie Zuid-Holland, Q&A, Rabobank, Retailagenda, ROC Mondriaan, Shoebly, SHPPR Events, Syntrus Achmea, Thuiswinkel.org en Vakcentrum. Deze partners:

- hebben de ambitie om te innoveren in de retail;
- brengen probleemstellingen en vraagstukken in;
- tonen een actieve bijdrage en commitment in het overall programma;
- werken samen aan ontwikkelde oplossingen en resultaten; en
- zijn bereid kennis, middelen en menskracht in te brengen, vermeerderen en te delen.

Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de kanalen van de deelnemende partners. Er is geen sprake van exclusiviteit. De partners staan open voor toetreding van nieuwe partners (waaronder steden), die aantoonbaar landelijk toegevoegde waarde bieden aan de realisatie van de agenda. Tevens worden er coalities met marktpartijen, organisaties en steden gevormd voor de realisatie van deelprojecten. Van de voortgang doen zij verslag in de rapportages van de landelijke Retailagenda. Naast de algemene ondersteuning leveren de afzonderlijke partners vanuit eigen profiel, kennis, kunde en vermogen inbreng op de verschillende domeinen en activiteiten. Dat houdt in:

- De Gemeente Den Haag is lead partner in het Retail Innovatie Programma; verzorgt het programmamanagement; fungeert als living lab en ondersteunt het programmateam en activiteiten binnen alle 5 domeinen vanuit het Haags Retailpunt en het smart shopping-programma;
- De Retailagenda voegt de Retailinnovatie-agenda toe als 21^e afspraak binnen de Retailagenda en ondersteunt events en de kennis- en innovatieagenda, o.a. door inbreng van netwerken;
- a.s.r. vastgoed vermogensbeheer ondersteunt de living labs en technologie & concepten, o.a. over management van winkelgebieden, open data (business intelligence), samenwerking belegger-retailer en businessmodellen;
- ClickNL ondersteunt de realisatie van de kennis- en innovatieagenda; de living labs en de ontwikkeling van technologie en concepten, waaronder open data;
- FNV ondersteunt de educatie en opleiding van retailers en hun personeel;
- De Gemeente Roermond ondersteunt vanuit het Retail Innovation Centre de educatie/opleiding en fungeert als living lab (o.a. voor gebiedstransitie en de samenwerking tussen retail en mobiliteit met het Interreg Europe project RESOLVE);
- INRetail ondersteunt de living labs vanuit bestaande retailers; educatie/opleiding (tools voor ondernemersvaardigheden); events, communicatie en maakt onderdeel uit van het programmateam;
- De Haagse Hogeschool ondersteunt de living labs; kennisontwikkeling (eigen onderzoeksprogramma); open data en educatie/opleiding en zet hiervoor kennis, studenten en een learning lab in;

- Platform De Nieuwe Winkelstraat ondersteunt de realisatie van de kennis- en innovatieagenda; technologie (met name open data); events en voorlichting naar andere steden/winkelgebieden;
- De Provincie Zuid-Holland ondersteunt de living labs (vanuit winkelgebieden en slim ruimtegebruik); product- en clusterontwikkeling nieuwe technologie & concepten; challenges en events/voorlichting;
- Q&A ondersteunt de kennisontwikkeling; technologie & concepten (o.a. het label 'store of the future') en events;
- De Rabobank ondersteunt living labs (winkelgebieden); technologie & concepten (challenges, nieuwe winkelconcepten en businessmodellen); educatie & opleiding naar ondernemers (inzet Coöperatie Fabriek); events en maakt onderdeel uit van het programmteam;
- ROC Mondriaan ondersteunt opleiding/educatie (vanuit ontwikkeling, toepassing opleidingsmodules en –tools en veldonderzoek); organisatie events en maakt onderdeel uit van het programmteam;
- Shoeby ondersteunt living labs (flagship store); kennisontwikkeling en technologie (inzet Day After Tomorrow team); en educatie/opleiding vanuit de Fashion Academy in samenwerking met onderwijsinstellingen.
- SHPPR Events ondersteunt de living labs vanuit de winkel Collectiv, waar tevens ruimte is voor technologie & concepten, ontmoeting, events, communicatie en educatie; en maakt onderdeel uit van het programmteam;
- Syntrus Achmea ondersteunt de living labs; en technologie & concepten vanuit het eigendom en management van winkelgebieden;
- Thuiswinkel.org ondersteunt kennisontwikkeling en -uitwisseling vanuit het programma Shopping Tomorrow, en levert competenties, certificering, en lifelong learning op het gebied van 'digital' vanuit het programma e-Academy;
- Het Vakcentrum ondersteunt living labs voor MKB winkeliers in food en fast moving consumer goods en franchisenemers. Het Vakcentrum maakt zich sterk voor onderscheidend ondernemen in een circulaire economie. Educatie, technologie en concepten maken hiervan deel uit.

RETAIL
INNOVATIE
AGENDA

4

Den Haag, 5 oktober 2016

.....
K. Klein

*Wethouder Stedelijke Economie,
Zorg en Havens
Gemeente Den Haag*

.....
E. van de Woestijne

*Managing director commercieel
vastgoed
a.s.r. vastgoed vermogensbeheer*

.....
J. de Waal

*Bestuurslid
ClickNL*

.....
N. Meijer

*Bestuurder handel
FNV*

.....
A.P.H. Waajen-Crins

*Wethouder Economische Zaken
Gemeente Roermond*

.....
J. Meerman

*Algemeen directeur
INRetail*

.....
B.S. Fredriksz

*Directeur Faculteit Business,
Finance & Marketing (BFM)
De Haagse Hogeschool*

.....
M. Evers

*Bestuurslid
Platform De Nieuwe Winkelstraat*

.....
A. Bom-Lemstra

*Gedeputeerde Economie en
innovatie, ruimtelijke ordening,
grondzaken en luchtvaart
Provincie Zuid-Holland*

.....
F. Quix

*Managing director
Q&A*

.....
J. Wielaart

*Directievoorzitter Regio Den Haag
Rabobank*

.....
A.S.P.C. Klapper

*Onderwijsmanager School voor
Handel
ROC Mondriaan*

.....
S. van Grinsven

*Directeur
Shoebly*

.....
E. de Smit

*Eigenaresse
SHPPR Events*

.....
R. Vierkant

*Director winkelbeleggingen
Syntrus Achmea*

.....
W. Jongen

*Directeur
Thuiswinkel.org*

.....
P. Hoogstraaten

*Directeur
Vakcentrum*